

SIROZ

written by Dr. Aydođan Lermi

Siroz karaciğer hücrelerinin ve dokusunun kalıcı olarak bozulması ve karaciğerin iş göremez hale gelmesidir. Siroz da sağlıklı karaciğer hücrelerinin yerini bağ dokusu alır ve karaciğer metabolik işlerini yapamaz, zehirli maddeleri kandan temizleyemez, yaşam için gerekli besin maddelerini üretmez. Karaciğer dokusunun yerini alan bağ dokusu karaciğer içindeki kan akışını da yavaşlatır, kan normal yolundan akamaz, yan yollara sapar, varisler ortaya çıkar (özefagus varisleri) kanamalar olur.

Siroz sebepleri

Siroz birçok sebebe bağlı olsa da tedavi edilmeyen Kronik Hepatitler günümüzde en sık görülen siroz sebepleridir.

- Kronik Hepatit B,
- Kronik Hepatit C,
- Hepatit D enfeksiyonu,
- Aşırı alkol alımı,
- Otoimmün hepatit,
- Kalıtsal hastalıklar,
 - Glukojen depo hastalıkları,
 - Galaktozemi,
 - Fruktöz intoleransı,
 - Tirozinemi,
 - Hemokromatoz,
 - Wilson hastalığı,
 - Alfa 1 anti tripsin eksikliği,
 - Kistik fibroz,
- Karaciğer yağlanması steatohepatit (Non Alkolik Steato Hepatit NASH)
 - Diyabet,
 - Obezite,
 - Kalp hastalıkları,
 - Yüksek trigliserid,
 - Steroid ilaçların kullanımı,
- Safra yolu hastalıklarına bağlı siroz,
 - Safra taşı,
 - Safra kanalı ve safra kesesi tümörleri,
 - Safra kanalı tıkanmaları ve parazitleri,
 - Safra taşı cerrahileri,
 - İltihabi barsak hastalıklarına bağlı safra kanalı problemleri,
 - Pankreatit,
- İlaç ve zehirli maddelere bağlı karaciğer sirozu,
 - Arsenik,
 - İzonyazid,
 - Metotreksat,
 - Aşırı A vitamini kullanımı,
- Enfeksiyonlar,

- Shistosomiyazis,
- Brusella,
- Ekinokok kist hidatik (karaciğer kistleri)
- Sifiliz,
- Ağır kalp yetmezliğine bağlı siroz.

Siroz için risk faktörleri

Aşağıdaki risk faktörleri karaciğer sirozu ihtimalini arttırmaktadır:

- Tedavi edilmeyen kronik hepatit B ve kronik hepatit C,
- Hepatit D enfeksiyonu,
- Aşırı alkol alımı,
- Karaciğere zarar veren ilaç ve madde kullanımı,
- Obezite,
- Kontrolsüz diyabet,
- Aşırı demir kullanımı siroz gelişimi için önemli risk faktörleridir.

Siroz bulguları nelerdir

Siroz hastalığı ileri evrelere gelene dek hastanın şikayeti olmaz. Karaciğer fonksiyonlarının birçoğunu kaybettikten sonra hastanın şikayetleri başlar. Karaciğer yetmezliği başlayınca en çok görülen şikayetler şunlardır:

- Halsizlik,
- İştah kaybı,
- Karında şişlik ve gerginlik, karında hassasiyet ve ağrı,
- Karında sıvı toplanması,
- Bulantı,
- Kilo kaybı,
- Kaslarda zayıflama,
- Erkeklerde göğüslerde büyüme,

Daha ileri dönemlerde şikayetler koplikasyonlara bağlı olarak gelişir:

- Safra kanallarının tıkanmasına bağlı sarılık, ciltte kaşıntı,
- Avuçlarda kızarıklık,
- Saç dökülmesi, tüylerde dökülme,
- Testislerde küçülme,
- Dalak büyümesi,
- Karaciğerde önce büyüme sonra küçülme olur,
- Ciltte ince kılcıl damarlar belirir,
- İdrarda koyulaşma,
- Karında sıvı birikmesi,
- Bacaklarda ödem ve şişme,
- Kolay morarma, uzun süre kanama, pıhtılaşma bozulması,
- Özefagus varislerine bağlı Kanlı kusma,
- Adet düzensizliği, anormal vajinal kanamalar,
- Karın içinde iltihaplanma,
- Cinsel istekte azalma,
- Unutkanlık,

- Dalgınlık,
- Sinirlilik,
- Ellerde ayaklarda titreme,
- Varis gelişimi,
- Kemiklerde erime,
- Kalpte ritm bozukluğu,
- Uykus bozukluğu ve uykuya meyil,
- Ülser,
- İnsülin direnci diyabet kontrolünde bozulma,
- Koma,
- Siroz zemininde karaciğer kanseri gelişebilir.

Siroz teşhisi

Şikayet ve muayene bulguları sirozu düşündüren hastada teşhis laboratuvar testleri ve incelemeler ile konur.

LABORATUVAR TESTLERİ

Laboratuvar testleri
Karaciğer fonksiyon testleri

Laboratuvar testleri:

- Karaciğer fonksiyon testleri
 - SGOT, AST
 - SGPT , ALT
 - GGT,
 - LDH,
 - ALP,
 - Bilirubinler,
 - Total Protein, Albümin,
 - PT,
 - Hepatit A, Hepatit B, Hepatit C, Hepatit D testleri,
 - Tümör markerları,
 - ANA, ASMA, Otoimmün hepatit araştırmaları yapılır.

Görüntüleme yöntemleri: Ultrason, Bilgisayarlı Tomografi ve Manyetik rezonans görüntüleme yöntemleri ile karaciğer ve safra yollarını yapısı incelenir,

Karaciğer Biyopsisi ve patolojik inceleme kesin teşhisi koydurur.

Siroz tedavisi

Siroz geriye dönüşü olmayan karaciğer doku harabiyetidir. Tedavinin ana hedefi karaciğerdeki bozulmayı ve hastalığın ilerlemesini durdurmaaktır. Bu amaçla:

- Bozulmaya neden olan hastalıkların kontrolü mümkün ise derhal kontrol altına alınmalıdır. Örneğin hasta **kronik hepatit** hastası ise ve tedavi imkanı var ise **kronik hepatit tedavisi** başlanmalıdır,
- Sirozu ağırlaştırıcı durumlar tespit edilmeli ve hızla tedavi edilmelidir. Durumu ağırlaştırıcı faktörler ortadan kaldırılmalıdır.

- Siroz semptom ve komplikasyonları sık aralıklarla izlenmelidir.
- Karaciğer kanseri sık aralıklarla izlenmelidir. Siroz vakalarında karaciğer kanseri gelişme şansı yüksektir.
- Varis, enfeksiyon gibi komplikasyonlar sık sık aranmalı var ise hemen tedavi edilmelidir.
- Karında biriken sıvı boşaltılmalıdır,

Karaciğer nakli

Siroz hastalığının kalıcı tek tedavi yolu karaciğer naklidir. Karaciğer nakli her zaman mümkün olmamaktadır.

[nbox type="error"] Karaciğer nakillerinin en büyük sebebi KRONİK HEPATİT hastalığıdır. [/nbox]

Siroz hastalarının dikkat etmesi gerekenler

- Alkol tamamıyla kesilmelidir,
- Doktor reçete etmediği takdirde hiçbir ilaç kullanmayın,
- İyi gelecek diye aktardan alınan, kendi yaptığınız maddeleri kullanmayın (bitki çayları vb.),
- Dengeli beslenin aşırıya kaçmayın diyabetik iseniz şekerinizi sıkı kontrol edin,
- İleri karaciğer yitmeziği varsa protein tamamen kesilebilir,
- Tuz kullanmayın,
- Zatüre aşısı, yıllık grip aşuları ve hepatit aşılarınızı yaptırın,
- Çiğ gıda yemeyin,
- Normal kilonuzu koruyun,
- Ellerinizi sık sık yıkayın,
- Doktorunuzu dinleyin.

Referanslar

1. American College of Gastroenterology <http://www.acg.gi.org/>
2. American Gastroenterological Association <http://www.gastro.org/>
3. American Liver Foundation <http://www.liverfoundation.org/>
4. Canadian Liver Foundation
5. <http://www.liver.ca>
6. http://www.hc-sc.gc.ca/index_e.html/
7. Cirrhosis. National Guideline Clearinghouse website. Available at: <http://www.guideline.gov/> . Accessed July 9, 2009.
8. Cirrhosis. National Institute of Diabetes and Digestive and Kidney Diseases website. Available at: <http://digestive.niddk.nih.gov/ddiseases/pubs/cirrhosis/> . Published December 2008. Accessed July 9, 2009.
9. Cirrhosis and chronic liver failure: what you should know. American Academy of Family Physicians website. Available at: <http://www.aafp.org/afp/20060901/781ph.html> . Published September 2006. Accessed July 9, 2009.
10. Cirrhosis of the liver. AGA Patient Center. American Gastroenterological Association website. Available at: <http://www.gastro.org/wmspage.cfm?parm1=5673> . Accessed July 9, 2009.
11. Dambro MR, Griffith JA. Griffith's 5-Minute Clinical Consult. Philadelphia, PA: Lippincott Williams & Wilkins; 1999.
12. Ferri F, ed. Ferri's Clinical Advisor 2010. Philadelphia, PA: Mosby Elsevier; 2009.
13. Feldman M. Sleisenger & Fordtran's Gastrointestinal and Liver Disease. 8th ed. St. Louis, MO: Mosby; 2005.
14. Hirschfield GM, Gershwin ME. Primary biliary cirrhosis: one disease with many faces. Isr

Med Assoc J . 2011;13(1):55-59.

15. Molodecky NA, Kareemi H, Parab R, Barkema HW, Quan H, Myers RP, Kaplan GG. Incidence of primary sclerosing cholangitis: a systematic review and meta-analysis. *Hepatology* . 2011;53(5):1590-1599.

1. 2/12/2010 DynaMed's Systematic Literature Surveillance DynaMed's Systematic Literature Surveillance : Chang Y, Ryu S, Sung E, et al. Weight gain within the normal weight range predicts ultrasonographically detected fatty liver in healthy Korean men. *Gut*. 2009;58(10):1419-142

a

This is as simple as it gets for coding by hand. However, you still have to preview and make sure everything fits on your pages and posts the way you want them to - every single post. An easier way to do this in your visual editor is by using a plugin. Also, this only affects your posts and pages - not the site design itself.

Plugins do this coding for you. They give you choices so you can see how your columns will fit within the post. Some provide shortcodes that you place within your content. Others provide buttons or other additions to your visual editor, allowing you to make quick selections. Here is a quick look at some nice plugins.